علمی– پژوهشی

تحلیل عددی و مطالعه عوامل مؤثر بر رفتار هیدرودینامیک بسترسیال حبابی گاز –حامد یا رفتار دانهای ذرات

رضا کریمی احمدی^۲ حمیدرضا نظیف^۲* کارشناسی ارشد، مهندسی مکانیک، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰۰۱۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰۲/۱۸

چکیدہ

در سالهای اخیر رآکتورهای بسترسیال به دلیل خصوصیاتی چون توزیع دمای یکنواخت، اختلاط مناسب فازها و نرخ انتقال حرارت بالا بسیار موردتوجه قرار گرفتهاند. نرخ انتقال حرارت بالا در بسترسیال به عوامل هیدرودینامیکی بستر وابسته است. ازاینرو در این پژوهش، اثرات تغییر اندازه قطر ذرات، تغییر سرعت هوای ورودی و تغییر مدل پسا بر روی عملکرد ذرات گروه گلدارت B در بسترسیال حبابی به وسیله مطالعه توزیع متوسط زمانی سرعت محوری ذرات و توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات در بسترسیال بررسی شده است. در این تحقیق، از رویکرد جریان دوفازی اویلرین و تئوری انرژی جنبشی دانهای استفاده شده است. ذرات با قطرهای (۲۰۰، ۵۷۰، ۵۷۰، ۵۷۰) در نظر گرفته شده است. در نتیجه این مطالعه، با افزایش اندازه قطر ذرات جامد از ۲۰۰ تا ۲۰۰ متوسط سرعت ذرات جامد در حوالی هسته بستر حدود ۴۵ درصد کاهش می یابد. با افزایش اندازه قطر ذرات از ۲۰۰ تا ۲۰۰، ۶۰ متوسط سرعت ذرات جامد در حوالی هسته بستر کاهش می یابد. با افزایش اندازه قطر ذرات از ۲۰۰ تا ۲۰۰، ۶۰ درصد تجمع ذرات جامد در کف بستر افزایش می یابد. با افزایش اندازه قطر کامش می یابد. با افزایش اندازه قطر ذرات از ۲۰۰ تا ۲۰۰، ۶۰ درصد تجمع ذرات جامد در کف بستر افزایش می یابد. با افزایش اندازه قطر نرات، دمای دانهای نیز به طور تقریبی افزایش می یابد. همچنین سه مدل مختلف پسا موردمطالعه قرار گرفته است. مدل پسا شملال - اُبراین سایر مدل های پسا پیش بینی می کند. همچنین مدل پسا شملال - اُبراین بیشترین متوسط کسر حجمی ذرات جامد را نسبت به سایر مدل های پسا پیش بینی می کند. در ادامه، اثر تغییر سرعت هوای ورودی بررسی گردید. در نتیجه این مطالعه، با افزایش سرعت از ۲۵۵۰ به ۲۵/۵۰ به موسط سرعت ذرات در حوالی هسته بستر حدود ۴۰ درصد افزایش می یابد.

واژههای کلیدی: بسترسیال حبابی، جریان دوفازی، اویلرین، هیدرودینامیک، مدل پسا، قطر ذرات جامد، سرعت هوای ورودی

Numerical Analysis and Study of Factors Affecting the Hydrodynamic Behavior of a Gas-Solid Bubbling Fluidized Bed with Particle Granular Behavior Karimi Ahmadi, R. Nazif, H. R.

Department of Mechanical engineering, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran (Received: 05/ January/2022; Accepted: 18/May /2022)

Department of Mechanical engineering, Imam Khomeini International University, Qazvin, Iran ; Accepted: 18/May /2022)

ABSTRACT

In recent years, fluidized bed reactors have attracted much attention due to a number of features such as uniform temperature distribution, proper mixing phases, and high heat transfer rates. The high heat transfer rate in the fluidized bed depends on the hydrodynamic factors of the bubbling bed. Therefore, in this study, the effects of particle diameter variations, the inlet air velocity change, and the drag model alteration on the performance of Geldart Group B particles in a bubbling fluidized bed are examined by studying the mean axial velocity distribution of particles and the mean volume fraction distribution of particles in the bubbling fluidized bed. Thus, the Eulerian multiphase flow approach and the kinetic theory of granular flow are employed in this study. In this regard, particles with the diameters of 500 μ m, 530 μ m, 570 μ m, and 600 μ m are considered. As can be seen in the results, increasing the diameter of solid particles from 500 μ m to 600 μ m decreases the average velocity of the solid particles around the bed core by approximately 45% and increases the accumulation of solid particles in the bed bottom by 14%. Moreover, as the particle diameters increase, an approximate increase in the granular temperature is witnessed. In addition, three different drag models have been studied in this paper. Compared to other drag models, the Syamlal-O'Brien model predicts the lowest downward velocity (negative velocity) near the walls, the lowest upward velocity (positive velocity) near the bed core, and the highest average volume fraction of solid particles. Furthermore, this study has investigated the effect of change in the inlet air velocity. As can be seen in the result of this study, increasing the velocity from 0.550 m/s to 0.587 m/s increases the average velocity of particles around the bed core by approximately 40%.

Keywords: Bubbling Fluidized Bed, Eulerian, Two-phase flow, Hydrodynamic, Drag model, Diameter of solid particles, Air inlet velocity.

۱ - کارشناسی ارشد: rezakarimi0000@yahoo.com ۲- دانشیار (نویسنده پاسخگو): nazif@eng.ikiu.ac.ir

C_D	ضريب پسا
d	قطر ذرات، m
е	ضریب برخورد
F	نيرو، N
\vec{g}	جاذبه، N/kg
g_0	تابع توزيع شعاعى
= I	تانسور تنش واحد
K	ضريب مبادله ممنتم بين فازها
$k_{\theta} \nabla \theta$	ضریب انتشار، kg/m.s
Р	فشار، Pa
Re	عدد رينولدز
\vec{v}	سرعت، m/s سرعت،
$V_{r,s}$	سرعت نهایی ذرات جامد، m/s
	علائم يونانى
α	کسر حجمی
γθ	اضمحلال انرژی ناشی از برخورد ذرات، j
θ	دمای دانهای، m²/s²
λ	لزجت تودهای، kg/m.s
μ	لزجت، kg/m.s
ρ	چگالی، kg/m ³
$= \tau$	تانسور تنش، Pa
$arphi_{gs}$	مبادله انرژی بین دو فاز گاز و جامد
	زيرنويس
coll	برخورد
g	گاز
kin	جنبشى
S	جامد

فهرست علائم و اختصارات

۱– مقدمه

سیستم های بسترسیال گاز-جامد در بسیاری از صنایع، مانند صنایع شیمیایی، نفت، متالوژی، داروسازی، پتروشیمی، کشاورزی، تولید برق، احتراق و تولید گاز و خشک کردن ذرات مورداستفاده قرار می گیرند. در کنار تحقیقات آزمایشگاهی بسیاری که در مورد بسترسیال انجام شده است، شبیه سازی عددی یک ابزار قدرتمند و مفید

برای بررسی رفتار جریان گاز-جامد بسترسیال حبابی میاشد. یکی از روشهای عددی، دینامیک سیالات محاسباتی می باشد. دینامیک سیالات محاسباتی به حل معادلات حاکم بر جریان سیال که به شکل معادلات مشتق جزئی میاشد میپردازد. دو رویکرد رایج در زمینه شبيه سازي بسترسيال حبابي، رويكرد اويلر⊣ويلري′ و اويلر-لاگرانژی^۲ می باشد. در رویکرد اویلر اویلری هر دو فاز گاز و جامد، پیوسته در نظر گرفته می شوند و به طور پیوسته در هم نفوذ می کنند. در این رویکرد، معادلات بقای جرم و ممنتم به طور جداگانه برای هر فاز حل مے شوند ولے در رويكرد اويلر-لاگرانژي فاز گاز بهعنوان فاز پيوسته و فاز جامد به عنوان فاز گسسته در نظر گرفته می شوند. در رویکرد اویلر اویلری برای بیان تنشهای عمودی و مماسی، فشار جامد ؓ، تنش برشی ؓ و لزجـت ذرات جامـد از تئـوری انرژی جنبشی دانهای⁶ استفاده میشود؛ بنابراین ترکیب رویکرد اویلر اویلری و انرژی جنبشی دانهای برای بیان رفتار هیدرودینامیک جریان بسترسیال بسیار مناسب می باشد. در ادامه، به پژوهش های آزمایشگاهی و محاسباتی در زمینه بسترسیال حبابی پرداخته می شود. واتچم و همکاران [۱] با استفاده از تئوری انرژی جنبشی دانه ای ذرات، به بررسی اثر تغییر سرعت هوای ورودی بر روی خواص دینامیکی بسترسیال گاز-جامد پرداختند. نتایج مدل سازی آن ها با نتايج آزمايشگاهي همخواني داشت؛ همچنين بهجت و همکاران [۲] در پژوهش دیگری به بررسی اثر سرعت هوای ورودی به بستر بر روی دمای ذرات جامد در بسترسیال یرداختنےد. مـارمو و همکـاران [۳] بـه بررسـی اثـر تــنش اصطکاکی ² میان ذرات جامد بر روی رفتار دینامیکی بسترسیال-جامد گاز پرداختند. آنها در ایـن پـژوهش سـه مدل تنش اصطکاکی جانسون و جکسون، شملال-ابـراین^۷ و سریواستاوا را بر روی اندازه قطر حباب های بستر با نتایج آزمایشگاهی گیداسیاو^ مقایسه کردند. مشاهده شـد کـه در این پژوهش مدل تنش اصطکاکی سریواستاوا از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی گیداسیاو برخوردار است.

- ⁵ Kinetic Theory of Granular Flow
- ⁶ Friction Stress
- ⁷ Syamlal-Obrien
- ⁸ Gidaspow

¹ Euler-Euler

² Euler-Lagrange

³ Solid Pressure

⁴ Shear Stress

در بسترسیال حبابی گاز - جامد انجام شده است. لیندبورگ و همکاران [۹] در پژوهشی، به بررسی مـدل آشـفتگی کـا-اپسیلون بر روی ذرات گروه گلدارت A در بسترسیال گاز-جامد پرداختند. در نتیجه این پژوهش مشاهده شد که بین رژیم جریان آرام و آشفته اختلافی مشاهده نمی شود. بنیاهیا و همکاران [۱۰] در پژوهشی، به بررسی اثر جریان آشفته بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال گاز-جامد یرداختند. گاو و همکاران [۱۱] در پژوهشی، به بررسی انواع مدل های رژیم جریان آشفتگی بر روی توزیع متوسط زمانی کسر حجمی و سرعت محوری ذرات در بسترسیال گاز-جامد يرداختند. آنها دريافتند مدل آشفته كا−ايسيلون آر⊣ن-جی² در مقایسه با سایر مدلهای آشفتگی از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی برخوردار است. لوها و همکاران [۴] همچنین به بررسی و مقایسه رژیم جریان آشفته و آرام بر روى نتايج پرداختند. نتايج پژوهش نشان داد كه تغيير رژيم از جریان آرام به جریان آشفته تأثیر اندکی بر روی نتایج دارد. خزری و همکاران [۱۲] در مطالعهای به بررسے انـواع مدلهای رژیم جریان آشفته بر روی هیدرودینامیک رآکتور گازی ساز بسترسیال حبابی پرداختند. ایـن پـژوهش نشـان داد که مدل آشفتگی کا-ایسیلون آر-ان-جی از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی برخوردار است. همچنین مشاهده شد که الگوی توزیع افت فشار در بستر در رژیم جریان آشفته متفاوت از رژیم جریان آرام است. همچنین وارگسه و واكامالا [۷] در تحقیقی به بررسی انواع مدل های آشفتگی بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال حبابی سهبعدی يرداختند. نتايج نشان داد كه انتخاب رژيم جريان آشفته کا-اپسیلون به همراه مدل پسا کمینهسازی انرژی چند مقیاسی از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی برخوردار است. همچنین بسیاری از پژوهش هایی که در زمینه مطالعه بسترسیال گاز-جامد انجام شدہ است به بررسی ضریب برخورد بین ذرات و ضریب برخورد بین ذرات و دیواره یرداختهاند. لوها و همکاران [۱۳] مطالعهای در جهت بررسے اثـر ضـریب برخـورد آیینـهای^۷ بـر روی رفتـار هیدرودینامیک بسترسیال گاز-جامد انجام دادنـد. آنهـا در این پژوهش شش ضریب برخورد آیینهای[^] را بر روی توزیع متوسط زمانی کسر حجمی و سرعت محوری ذرات در

⁶ K-e RNG

پژوهشهای بسیاری به بررسی و مقایسه مدلهای پسـا ٔ در بسترسیال حبابی گاز - جامد پرداختند. لوها و همکاران [۴] در پژوهشی، به بررسی و مقایسه چهار مدل پسا گیداسیاو، شملال–ابراین، کمینەسازی انرژی چندمقیاسی ً (ای–ام–ام– اس) و مککین بر روی توزیع متوسط زمانی دمای دانهای و سرعت محوری ذرات جامد در بسترسیال گاز- جامد پرداختند. زینانی و همکاران [۵] پژوهشی در جهت بررسی اثر مدل یسا بر روی خواص سیالیت بسترسیال گاز - جامد انجام دادند. آنها از این پژوهش دریافتند مدل پسا گیداسیاو و هیل-کوچ-لند^۳در پیش بینی شکل حباب ها از اعتبار خوبی برخوردار میباشند. همچنین وانگ و همکاران [۶] در تحقیقی به مقایسه مدلهای پسا بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال حبابی سهبعدی پرداختند. در این پژوهش سه مدل پسا گیداسپاو، شـملال-ابـراین و ون-یو ا بررسے شد. این پژوهش نشان داد که مدل پسا گیداسیاو به خوبی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال را ییش بینی می کند. در تحقیق دیگری وارگسه و واکامالا [۷] به بررسی انواع مدل های پسا بر روی رفتار هیـدرودینامیک بسترسیال حبابی سهبعدی پرداختند. آنها در این پژوهش سه مدل یسا گیداسیاو، شملال-ابراین و کمینهسازی انـرژی چند مقیاسی (ای ام ام اس) را بررسی کردند. نصراصفهانی و همکاران [۸] در پژوهشی، به بررسی و مقایسه مـدلهـای پسا گیداسپاو، شملال-ابراین و ون-یو با استفاده از توزیع رنگی سرعت هوا و کسر حجمی ذرات جامد در زمانهای مختلف بهصورت لحظهای با نتایج آزمایشگاهی پرداختند. آنها در این پژوهش از ضرایب برخورد بین ذرات^۵ ۹/۹ و ۰/۹۹ استفاده نمودند. این پژوهش نشان داد که با افزایش ضریب برخورد، افزایش و بالا رفتن شدت و قدرت حبابها و انبساط بستر درون راکتور صورت گرفته است. همچنین مقایسه مدل های پسا مختلف نشان داد که برای ذرات از نوع گلدارت B، سیالیت بستر تابع ضعیفی از مدل به کاررفته برای پیش گویی پسا بوده و نتایج استفاده از مدل های متفاوت با یکدیگر تفاوت قابل ملاحظهای را نشان نمیدهد؛ همچنین یژوهشهایی در زمینه بررسی رژیم جریان آشفته

⁷ Specularity Coefficient

⁸ Specularity Coefficent

¹ Drag Models

² The Energy Minimization Multi-Scale

³ Hill-Koch-Land

⁴ Wen-Yu

⁵ Restitution Coefficent

بخشهای مختلف ناحیه سیالیت بهوضوح مشاهده می شود. همچنین اثر تغییر سرعت سیال ورودی، بالاتر از سرعت سیالیت حبابی بهویژه بر روی توزیع متوسط زمانی کسر حجمی و سرعت فاز جامد در بخشهای مختلف ناحیه بستر به تفصيل موردبحث قرار نگرفته است؛ بنابراين، هـدف كار حاضر، بررسی اثرات اندازه قطر ذرات، سرعت هـوای ورودی و مدلهای پسا بر روی عملکرد ذرات گروه گلـدارت B در نواحى مختلف بسترسيال حبابي بهوسيله مطالعه توزيع متوسط زمانی سرعت محوری ذرات، کسر حجمی ذرات، دمای دانهای ذرات و توزیع رنگی کسر حجمی و سرعت ذرات در بسترسیال میباشد. برای بررسی اثر تغییر اندازه قطر ذرات بر روی رفتار هیـدرودینامیک بسترسـیال، چهـار ذره با قطرهای (Δ٧٠ μm، ۵٩٠ μm، ۵۷۰ μm) دره با در نظر گرفته شده است. همچنین در جهت مطالعه اثر سرعت هوای ورودی بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال، سه سرعت (m/s ۰۰/۵۸۷ m/s، ۰۰/۵۲۵ م۰/۵۷۵، v/۵۵۰ m/s) در نظر گرفته شده است. برای بررسی اثر مدل یسا بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال، سه مـدل یسـا (گیداسیاو، شملال-اُبراین و ون-یو) انتخاب شده است. برای انجام این پژوهش، معادلات حاکم بر رویکرد جریان دوفازی اویلرین به همراه تئوری انرژی جنبشی دانهای ذرات جامد در جریان هوای آرام با استفاده از دینامیک سیالات محاسباتی به روش حجم محدود حل شده است.

۲- مدلسازی بسترسیال حبابی گاز-جامد

طرحواره بسترسیال حبابی دوبعدی با عرض m ۸۵۵/۰ و ارتفاع m ۰/۴ در شکل (۱–الف) نشان داده شده است. قطر ذرات جامـد (شکل (۱–الف) نشان داده شده است. قطر خرات جامد (مستر ۵۷۰ µm ۵۰۰ µm) و ۵۰۰ شده است. ذرات جگالی ذرات جامد ³ مارد ایر ۲۵۰۰ kg/m انتخاب شده جامد از نوع شن سیلیس و از گروه گلدارت B انتخاب شده است، به این دلیل که به محض اینکه سرعت گاز از سرعت مداقل سیالیت بیشتر شود این ذرات به راحتی دچار سیالیت شده و در بستر، حبابهای گازی تشکیل می شود. هوا به عنوان عامل سیالساز از کف رآکتور با سرعت یکنواخت وارد بستر می شود. بسترسیال ابتدا تا ارتفاع m ۲/۰ و با کسر حجمی ۴/۰ با ذرات جامد شن سیلیس پر شده است. گلربلوم و همکاران [۱۸] در مطالعه ای نشان دادند، اگر اندازه سلول ۱۰ برابر قطر ذره باشد، در ایـن صورت نتایچ ارتفاعات مختلف نسبت به کف بستر بررسی کردند. آنها در این پژوهش دریافتند، ضریب برخورد آیینهای برابر با یک از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی برخوردار است. همچنین لوها و همکاران [۱۴] در پژوهش دیگری به بررسی اثر ضریب برخورد بین ذرات پرداختند. آن ها در این پژوهش دریافتند، ضریب برخورد بین ذرات برابر با ۰/۹۵ و ۰/۹۹ از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی برخوردار است. کشتریمایوم و همکاران [۱۵] در پژوهشی، به بررسی اثر ضريب برخورد بين ذرات بر روى انبساط بسترسيال حبابي پرداختند. این پژوهش نشان داد که با افزایش ضریب برخورد بین ذرات از ۰/۹ تا ۰/۹۹ انبساط بستر افزایش می یابد. ورما و همکاران [۱۶] در پژوهشی به بررسی اثر اندازه قطر بستر بر روی حرکت ذرات جامد و حبابها به کمک رویکرد جریان دوفازی اویلرین و تئوری انرژی جنبشی دانهای در بسترسیال سهبعدی پرداختند. آنها در این پژوهش ۵ اندازه قطر بستر را بررسی کردند. در این پژوهش مشاهده شد که با افزایش انـدازه قطـر بسـتر، کسـر حجمی ذرات در نزدیکی دیوارها افزایش مییابد. اندازه و سرعت حبابها نيز با افزايش اندازه قطر بستر افزايش می یابد. قاسمی و همکاران [۱۷] در پژوهشای، به بررسای اختلاط ذرات جامد در یک بسترسیال با استفاده از روش پردازش تصاویر پرداختند. در این مطالعه، اثر چگالی در اختلاط ذرات جامد در یک بسترسیال، به صورت تجربی بررسی شد. نتایج این پژوهش نشان داد که چگالی ذرات شن (ماده بستر) نقش مهمی در کیفیت اختلاط ذرات بستر دارد.

تجزیهوتحلیل کامل مطالعات قبلی نشان میدهد که در بسیاری از پژوهشهایی که تاکنون انجام شده به بررسی عوامل مختلفی مانند قطر و ارتفاع بستر، ضریب برخورد آیینهای، ضریب برخورد ذرات با یکدیگر، تغییر رژیم جریان، تنش اصطکاکی و مقایسه مدلهای پسا مختلف بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال گاز-جامد پرداخته شده است. پیشینه مطالعات نشان میدهد که تعداد بسیار کمی از مطالعات موجود به موضوع درک جنبههای دقیق تغییرات قطر ذرات گروه گلدارت B بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال حبابی گاز-جامد متمرکزشدهاند. بهویژه، وجود خلأ مطالعاتی در مطالعه اثر قطر ذره بر روی توزیع متوسط زمانی کسر حجمی، دمای دانهای و سرعت فاز جامد در

حل عددی از تطابق خوبی با نتایج آزمایشگاهی برخوردار است. در این تحقیق، اندازه شبکه یکنواخت و برابر ۰/۰۰۵ می باشد. در شکل (۱-ب) شبکه محاسباتی بسترسیال حبابی موردمطالعه نشان داده شده است.

(ب) **شکل (۱).** الف) طرحواره رآکتور بسترسیالی حبابی ب) شبکه محاسباتی بسترسیال حبابی موردمطالعه

در ادامه، معادلات حاکم بر بسترسیال موردمطالعه قرار گرفته است. رویکرد مورداستفاده برای حل معادلات حاکم بر بسترسیال، رویکرد اویلرین میباشد.

۳- معادلات حاکم بر بسترسیال حبابی گاز-جامد

در این پژوهش، از رویکرد اویلر-اویلری بـرای بررسـی رفتـار هیدرودینامیک بسترسیال گاز-جامـد اسـتفاده شـده اسـت. فازهای گاز و جامد پیوسته در نظر گرفته شدهاند و دائماً در هم نفوذ میکنند. در ایـن رویکـرد، معـادلات بقـای جـرم و ممنتم جداگانه برای هر فاز حل میشوند.

کسر حجمی نشان دهنده میزان حجمی از فضا است که هر فاز اشغال می کند. کسر حجمی تابعی پیوسته از فضا و زمان است. جمع کسر حجمی فازها برابر با یک میباشد. معادلات حاکم هر فاز بهطور جداگانه بیان میشود.

$$\alpha_g + \alpha_s = 1 \tag{1}$$

۳-۱- معادلات بقای جرم

معادلات پیوستگی برای فاز گاز و فاز جامـد بـه شـکل زیـر بیان میشوند:

برای فاز گاز:

$$\frac{\partial}{\partial t} \left(\alpha_g \rho_g \right) + \nabla \left(\alpha_g \rho_g \vec{v}_g \right) = 0 \tag{(7)}$$

برای فاز جامد:

$$\frac{\partial}{\partial t} (\alpha_s \rho_s) + \nabla . (\alpha_s \rho_s \vec{v}_s) = 0 \tag{(7)}$$

سرعت فاز گاز، ho_s چگالی فاز گاز، ho_s چگالی فاز $ec{v}_s$ سرعت فاز جامد میباشند. جامد و $ec{v}_s$

۲-۳- معادلات ممنتم

معادله ممنتم برای فاز گاز:

$$K_{gs} = \frac{3}{4} C_D \frac{\alpha_s \alpha_g \rho_g \left| \vec{v}_s - \vec{v}_g \right|}{d_s} \alpha_g^{-2.65} \qquad (\lambda)$$

در رابطه فوق، C_D ضریب پسا و d_s قطر ذرات فاز جامد می اسند.

$$C_{D} = \frac{24}{\alpha_{g} R e_{s}} \Big[1 + 0.15 (\alpha_{g} R e_{s})^{0.687} \Big]$$
(9)

در رابطه بالا عدد رینولدز فاز جامد به شکل زیر تعریف میشود:

$$Re_{s} = \frac{\rho_{g}d_{s}\left|\vec{v}_{s} - \vec{v}_{g}\right|}{\mu_{g}} \tag{(1.)}$$

با توجه به معادله ذکرشده در رابطه ۱۰، عدد رینولدز برای ذرات جامد با اندازه ۵۰۰ ۱۹/۸۶ محاسبهشده است. با توجه به این که عدد رینولدز محاسبهشده برای ذرات جامد بسیار پایین میباشد؛ لذا جریان در راکتور آرام میباشد.

همچنین اگر $lpha_g < 0.8$ باشد، ضریب مبادله ممنتم بین دو فاز گاز–جامد به شکل زیر بیان میشود:

$$K_{gs} = 150 \frac{\alpha_s \mu_g (1 - \alpha_g)}{\alpha_g d_s^2} + 1.75 \frac{\rho_g \alpha_s \left| \vec{v}_s - \vec{v}_g \right|}{d_s}$$
(11)

۲-۳-۲ ضریب پسا مدل شملال – اُبراین

ضریب مبادله ممنتم بین دو فاز گاز-جامد در مدل پسا شملال-اُبراین بهصورت زیر تعریف می شود [۲۰]:

$$K_{gs} = \frac{3}{4} \frac{\alpha_s \alpha_g \rho_g}{d_s v_{r,s}^2} C_d \left(\frac{Re_s}{v_{r,s}}\right) \left| \vec{v}_s - \vec{v}_g \right| \qquad (11)$$

در رابطه فوق v_{r,s} سرعت نهایی ذرات فاز جامد میباشد و به شکل زیر تعریف میشود:

$$v_{r,s} = 0.5 \begin{pmatrix} A - 0.06Re_s + \\ \sqrt{(0.06Re_s)^2 + 0.12Re_s} \\ \sqrt{(2B - A)A^2} \end{pmatrix} \quad (1\%)$$

$$A = \alpha_g^{4.14} \tag{14}$$

$$\frac{\partial}{\partial t} \left(\alpha_{g} \rho_{g} \vec{v}_{g} \right) + \nabla \left(\alpha_{g} \rho_{g} \vec{v}_{g} \vec{v}_{g} \right) = -\alpha_{g} \nabla P + \nabla \left[\vec{\tau}_{g} + \alpha_{g} \rho_{g} \vec{g} + K_{gs} \left(\vec{v}_{g} - \vec{v}_{s} \right) \right]$$
(f)

معادله ممنتم برای فاز جامد:

$$\frac{\partial}{\partial t} (\alpha_{s} \rho_{s} \vec{v}_{s}) + \nabla . (\alpha_{s} \rho_{s} \vec{v}_{s} \vec{v}_{s}) = -\alpha_{s} \nabla P - \nabla P_{s} + \nabla . \vec{\tau}_{s} + \alpha_{s} \rho_{s} \vec{g} + K_{sg} (\vec{v}_{s} - \vec{v}_{g})$$

$$(\Delta)$$

که در عبارت فوق Pفشار مشترک بین دو فاز، \overline{r}_{s} تانسور تنشر فاز جامد، \overline{r}_{s} شتاب جاذبه \overline{r}_{s} فاز \overline{r}_{s} ، \overline{r}_{s} شتاب جاذبه \overline{r}_{s} ماز \overline{r}_{s} ماز فاز جامد، \overline{r}_{s} ماری فاز خامد، K_{gs} مار فاز جامد می باشند.

$$\begin{aligned} \bar{\tau}_{g} &= \alpha_{g} \mu_{g} \left(\nabla \bar{v}_{g} + \nabla \bar{v}_{g}^{T} \right) + \\ \alpha_{g} \left(\lambda_{g} - \frac{2}{3} \mu_{g} \right) \nabla . \vec{v}_{g} \stackrel{=}{I} \end{aligned} \tag{(F)} \\ = \\ \bar{\tau}_{s} &= \alpha_{s} \mu_{s} \left(\nabla \bar{v}_{s} + \nabla \bar{v}_{s}^{T} \right) + \\ \alpha_{s} \left(\lambda_{s} - \frac{2}{3} \mu_{s} \right) \nabla . \vec{v}_{s} \stackrel{=}{I} \end{aligned} \tag{(Y)}$$

 λ_s لزجت تودهای فاز گاز، μ_s لزجت برشی فاز گاز، λ_s لزجت λ_s تودهای فاز جامد و μ_s لزجت برشی فاز جامد میباشند.

۳–۳– مدلهای پسا گاز–جامد

این بخش به بررسی روابط و معادلات سه مدل پسا مورداستفاده در این پژوهش میپردازد.

یکی از مدلهای پسا که در این پژوهش مورداستفاده قرار گرفته است، مدل پسا گیداسپاو میباشد. این پسا از ترکیب معادلات ون-یو و ارگان^۱ به دست میآید [۱۹].

در این مدل اگر $lpha_s > 0.8$ باشد، ضریب مبادله ممنتم بین دو فاز گاز-جامد را به شکل زیر میتوان نوشت:

¹ Ergun

جامد شامل لزجت برشی و ل
$$B = 0.8 \, \alpha_g^{1.28} \, for \alpha_g \le 0.85$$
 , برشی نیز شامل لزجت برخی $B = 0.8 \, \alpha_g^{2.65} \, for \alpha_g > 0.85$, است.

۳-۳-۳- ضریب پسا مدل ون-یو

ضریب مبادله ممنتم بین دو فاز گاز-جامد در مدل ون-یو بهصورت زیر محاسبه می شود [۲۱]:

$$K_{gs} = \frac{3}{4} C_D \frac{\alpha_s \alpha_g \rho_g \left| \vec{v}_s - \vec{v}_g \right|}{d_s} \alpha_g^{-2.65} \qquad (19)$$

كە:

 (1Δ)

$$C_{D} = \frac{24}{\alpha_{g} R e_{s}} \Big[1 + 0.15 (\alpha_{g} R e_{s})^{0.687} \Big] \quad (1Y)$$

۳-۴- فشار جامد

فشار جامد در معادله انتقال ممنتم فاز جامد به صورت زیـر تعریف می شود:

$$P_{s} = \alpha_{s} \rho_{s} \theta_{s} + 2\rho_{s} \left(1 + e_{ss}\right) \alpha_{s}^{2} g_{0,ss} \theta_{s} \qquad (1 \wedge)$$

در رابطه فوق، e_{ss} ضریب برخورد بین ذرات را نشان میدهد، وقتی این ضریب برابر با یک باشد برخورد بهطور کامل الاستیک است. ولی وقتی این ضریب برابر با صفر باشد برخورد پلاستیک است. $g_{0,ss}$ تابع توزیع شعاعی e_{s} و $_{s}\theta$ دمای دانه ای متناسب با انرژی جنبشی نوسانی حرکت ذرات می باشد.

۳-۵- تابع توزيع شعاعى

این تابع زمانی که فاز جامد دانهای باشد، احتمال برخورد بین ذرات را تصحیح میکند [۲۲].

$$g_{0,ss} = \left[1 - \left(\frac{\alpha_s}{\alpha_{s,max}}\right)^{\frac{1}{3}}\right]^{-1}$$
(19)

$$\alpha_{s,max} = 0.63$$
 در رابطه بالا مقدار

$$\mu_s = \mu_{s,col} + \mu_{s,kin} \tag{(7.)}$$

۲–۶–۱– لزجت برخورد
لزجت برخورد توسط رابطه زیر بیان می شود [۱۹ و ۲۳]:
$$\mu_{s,col} = \frac{4}{5} \alpha_s \rho_s d_s g_{0,ss} \left(1 + e_{ss}\right) \left(\frac{\theta_s}{\pi}\right)^{\frac{1}{2}} \alpha_s$$
 (۲۱)
(۲۱) حارجت جنبشی

$$\mu_{s,kin} = \frac{\alpha_{s} \rho_{s} d_{s} g_{0,ss} \left(\theta_{s} \pi\right)^{\frac{1}{2}}}{6(3 - e_{ss})} \begin{bmatrix} 1 + \\ \frac{2}{5}(1 + e_{ss}) \\ (3e_{ss} - 1) \\ \alpha_{s} g_{0,ss} \end{bmatrix}$$
(YY)

۳-۷- لزجت تودهای

لزجت تودهای نشاندهنده مقاومت ذرات جامد دانهای در . برابر انقباض و انبساط است [۲۴]:

$$\lambda_s = \frac{4}{3} \alpha_s \rho_s d_s g_{0,ss} \left(1 + e_{ss}\right) \left(\frac{\theta_s}{\pi}\right)^{\frac{1}{2}}$$
(YY)

۳-۸- دمای دانهای ذرات

دمای دانه ای $heta_s$ فاز جامد با انرژی جنبشی ذرات رابطه دارد. معادله انتقال از تئوری جنبشی به دست میآید و بـه شـکل زیر بیان میشود:

$$\frac{3}{2} \left[\frac{\partial}{\partial t} (\alpha_s \rho_s \theta_s) + \nabla . (\alpha_s \rho_s \vec{v}_s \theta_s) \right] = \left(-P_s \overline{I} + \overline{\tau}_s \right) : \nabla \vec{v}_s + \nabla . \left(k_{\theta_s} \nabla \theta_s \right)$$
(14)
$$-\gamma \theta_s + \varphi_{gs}$$

² Shear Viscosity

³ Bulk Viscosity

⁴ Collisional Viscosity ⁵ Kinematic Viscosity

¹ Radial Distribution Function

در رابطـه (۲۴)، $\nabla \vec{v}_s : (-P_s \overline{I} + \overline{\tau}_s)$ انـرژی تولیـدی توسط تانسور تنش جسم جامد، $\nabla \theta_s \nabla \theta_s$ نفوذ، $\gamma \theta_s$ اضمحلال انرژی ناشی از برخورد و φ_{gs} مبادله انرژی بین دو فـاز گـاز و جامد میباشند.

برای بسترسیال آرام و متراکم میتوان از جملههای نفوذ و جابهجایی صرفنظر کرد:

$$\left(-P_{s}\overline{\overline{I}}+\overline{\overline{\tau}}_{s}\right):\nabla\overline{v}_{s}-\gamma\theta_{s}+\varphi_{gs}=0$$
(Y Δ)

همچنین دو جمله سمت راست معادله بالا را میتوان به شکل زیر نوشت:

$$\gamma \theta_{s} = \frac{12(1 - e_{ss}^{2})g_{0,ss}}{d_{s}\pi^{\frac{1}{2}}} \alpha_{s}^{2} \rho_{s} \theta_{s}^{\frac{3}{2}}$$
(79)

$$\varphi_{gs} = -3K_{gs}\theta_s \tag{(YY)}$$

۴- شرایط مرزی بسترسیال حبابی گاز-جامد

در مرز ورودی رآکتور بسترسیال، هوا بدون ذرات با سرعت یکنواخت (۰/۵۵۰ m/s،۰/۵۷۵ m/s) در بازه ۲/۲ برابر حداقل سرعت سیالیت تا ۲/۴ حداقل سرعت سیالیت که از رابطه سن خوزه و همکاران [۲۵] محاسبه شده است از کف رآکتور وارد بستر می شود، بنابراین در ورودی، کسر حجمی فاز جامد برابر با صفر می باشد. در دیوارها برای فاز گاز از شرط مرزی بدون لغزش¹ و برای فاز جامد از شرط مرزی لغزش جانسون و جکسون [۲۶] استفاده شده است که رابطه آن را به شکل زیر می توان نوشت:

$$v_{sw} = -A \frac{\partial v_{sw}}{\partial n} \tag{(YA)}$$

ضریب لغزش A تـابعی از ضـریب برخـورد آیینـهای بـه شکل زیر تعریف میشود:

$$A = \frac{6\mu_s \alpha_{s,max}}{\sqrt{3}\pi \varphi \rho_s \varepsilon_s g_{0,ss} \sqrt{\theta}}$$
(۲۹)

در این پژوهش از ضریب برخورد آیینهای برابر با یک مطابق با پژوهش لوها و همکاران [۶] استفاده شده است. ضریب برخورد بین ذرات جامد نیز ۰/۸۵ در نظر گرفته شده

است. در خروجی رآکتور از شرط مرزی فشار خروجی (فشار اتمسفر) استفاده شده است. نیروهای بین دو فاز گاز-جامد شامل نیروهای پسا، برا^۲ و جرم مجازی^۳ میباشند. در بسیاری از مقالات، اشارهشده است که نیروی برا برای ذرات با قطر بزرگ غالب می باشد؛ اما هنگامی که قطر ذرات بسیار کوچکتر از فاصله بین ذرات باشد، در نظر گرفتن نیروی برا مناسب نیست؛ بنابراین از اثر نیروی برا برای بسترسیال پرشده با ذرات بسیار کوچک صرفنظر می شود. همچنین در مقالات اشارهشده است که با توجه به این که در بسترسیال حبابی ذرات جامد با یکدیگر برخورد/ تماس پیدا می کنند و مسیر آزاد یکذره بسیار کوتاه است، از اثر نیرو برا صرفنظر می شود [۲۹، ۲۸، ۲۷ و ۳۰]. همچنین با توجه به این که چگالی فاز جامد بسیار بزرگتر از چگالی فاز گاز میباشد از نیروی جرم مجازی نیز صرفنظر شده است [۲۷ و ۳۰]؛ بنابراین تنها نیروی تأثیر گذار بین دو فاز که نقش مهمی را ايفا ميكند نيروى پسا ميباشد.

۵- روش حل معادلات حاکم بر بسترسیال حبابی گاز-جامد

در این تحقیق برای هم بسته کردن[†] سرعت و فشار از الگوریتم سیمپل^۵ و برای فرموله کردن جریان ناپایا از مرتبه دوم ضمنی^{*} استفاده شده است. جهت گسسته سازی کسر حجمی و ممنتم، الگوریتم کوییک^۷ به کاربرده شده است. مدتزمان شبیه سازی ۲۵۶ و مدتزمان متوسط گیری زمانی در این پژوهش ۲۵۶ (۲۵ تا ۳۰۶) میباشد. در این پیژوهش برای همگرایی و پایداری بهتر از گام زمانی پیژوهش برای همگرایی و پایداری بهتر از گام زمانی اقیمانده ها بین دو تکرار روی ۲۰۰۱ تنظیم شده است. تمام شبیه سازی های این پژوهش در حالت موازی با پردازنده هشت هسته ای اینتل زئون ایکس ۵۵۷۰ با فرکانس ۲٫۹۳ گیگاهرتز^۸ و با رم ۸ گیگ انجام شده است.

⁶ Second Order Implicit Sheme

⁸ Intel Zeon X5570 2.93GHz

² Lift Force

³ Virtual Mass

⁴ Coupling

⁵ Simple

⁷ Quick

		نوع اجرا		1.5				
زمان اجرا	قطر ذرات (<i>µm</i>)	مدل پسا	سرعت هوا (m/s)	شماره اجرا				
۵۰ ساعت و ۱۰ دقیقه	۵۰۰	گيداسپاو		١				
۴۸ ساعت و ۱۵ دقیقه	۵۳۰			٢				
۵۶ ساعت و ۴۰ دقیقه	۵۷۰			٣				
۵۴ ساعت و ۵ دقیقه	۶		•/6/	۴				
۴۹ ساعت و ۴۰ دقیقه	A.W.	شملال- ابراین		۵				
۵۲ ساعت و ۳۰ دقیقه		ون-يو		۶				
۵۷ ساعت و ۵ دقیقه		.1 .1 . 5	۰/۵۷۵	۷				
۵۸ ساعت و ۲۰ دقیقه		ديداسپاو	•/۵۵•	٨				

جدول (۱). مدتزمان هر اجرای پژوهش حاضر

۶- مطالعه استقلال از شبکه

در جهت مطالعه استقلال جوابهای حل عددی از تعداد و اندازه شبکه، از سه شبکه با اندازههای مختلف استفاده شده است. یک شبکه درشت با اندازه ۲۰ برابر قطر ذره، یک شبکه متوسط با اندازه ۱۰ برابر قطر ذره و یک شبکه ریز با اندازه ۵ برابر قطر ذره موردمطالعه قرار گرفته است. متوسط زمانی سرعت ذرات جامد در ارتفاعm ۰/۱۷ نسبت به کف بستر برای سه شبکه در شکل ۲ رسم شده است. شکل نشان میدهد، میزان اختلاف متوسط زمانی سرعت ذرات شن سیلیس در دو شبکه ریـز و درشـت حـدود ۲۲ درصـد می باشد. در حالی که با ریزتر کردن شبکه و استفاده از شبکه محاسباتی متوسط، این اختلاف به کمتر از ۵ درصد مى رسد. همان طور كه مشاهده مى شود اختلاف قابل توجهى بین دو شبکه ریز و متوسط موردمطالعه وجود ندارد؛ بنابراین در این پژوهش از شبکه متوسط با اندازه ۱۰ برابر قطر ذره استفاده می شود. همچنین بسیاری از محققین از اندازه شبکه مشابهی در پژوهشهای مرتبط با بسترسیال استفاده کردهاند.

۷- اعتبارسنجی پژوهش

پیش از پرداختن به مطالعه اثر اندازه قطر ذرات، مدلهای مختلف پسا و اندازه سرعت هوای ورودی، لازم است اعتبارسنجی نسبت به کارهای قبلی صورت پذیرد. بدین منظور، از نتایج ارائهشده توسط لوها و همکاران^۱ [۱۴] استفاده گردیده است. در شکل (۳–الف) و (۳–ب)، جهت اعتبارسنجی نتایج این پژوهش، متوسط زمانی سرعت ذرات جامد در ارتفاع ۱۹۴/۰ و ۱۵/۱۰ نسبت به کف بستر با نتایج لوها و همکاران [۱۴] مورد مقایسه قرار گرفته است. هندسه و شرایط مرزی مسئله مشابه شرایط پژوهش [۱۴] است. حداکثر اختلاف بین نتایج در نواحی دیوارهای بستر دیده می شود. حداکثر اختلاف بین نتایج حدود ۸/۸٪

۸- نتایج مطالعه بسترسیال حبابی گاز –جامد

۸-۱- بررسی اثر تغییر اندازه قطر ذرات جامد بر روی توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد

در این بخش از تحقیق، اثر تغییر اندازه قطر ذرات بر روی توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد مطالعه شده است. برای بررسی این ویژگی، هوا با سرعت یکنواخت mm /۵۸۷ وارد بستر میشود. مدل پسا مورداستفاده در این قسمت، مدل پسا گیداسپاو میباشد. چهار نوع قطر ذره با اندازههای (۶۰۰ μm ،۵۰۰ μm، ۵۰۰ μس) و (۴–ب) توزیع انتخاب شده است. شکلهای (۴–الف) و (۴–ب) توزیع

متوسط زمانی سرعت ذرات جامد را در ارتفاعهای ۱۸۳۰ و ۸۳ می شود توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد برای هر می شود توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد برای هر چهار قطر با اندازههای مختلف مشابه می باشد. همچنین، ذرات با قطر ۲۰۰ سیشترین و ذرات با قطر ۲۰۰ μ۳ کمترین متوسط سرعت را در هسته بستر دارا می باشند؛ بنابراین با افزایش اندازه قطر ذرات، به تدریج متوسط زمانی سرعت ذرات کاهش می یابد. به این دلیل که هر چه اندازه قطر ذرات کوچک تر باشد، بیشتر تحت تأثیر انتقال ممنتم بین دو فاز گاز –جامد و سرعت هوا قرار می گیرند. هر چه ارتفاع نسبت به کف بستر کمتر شود، متوسط زمانی سرعت رو به بالا (سرعت مثبت) ذرات جامد به طور تقریبی در

هسته بستر افزایش و متوسط سرعت رو به پایین (سرعت منفی) ذرات جامد در دیوارها کاهش مییابد. شکلهای (۴-الف) و (۴-ب) نشان میدهند حداکثر سرعت ذرات جامد در نزدیکی هسته بستر و حداقل سرعت نیز در حوالی دیوارهای بستر رخ میدهد. سرعت در نزدیکی دیوارهای بستر به دلیل تجمع ذرات کاهش مییابد. نتایج نشان میدهد، ذرات جامد در حوالی دیوارها به سمت پایین و در هسته بستر به سمت بالا حرکت میکنند و در نتیجه جریان گردابی به وجود میآید. حداقل و حداکثر سرعت ذرات جامد در ارتفاعهای 1 - 0 و 1 - 0 نشان داده نرات جامد در ارتفاعهای 1 - 0 و 1 - 0 نسبت به کف بستر برای مقادیر مختلف قطر ذرات در جدول 1 نشان داده شده است.

شکل (۳). الف) متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۴ m نسبت به کف بستر، ب) متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۵ m نسبت به کف بستر در مطالعه حاضر

شکل (۴). الف) اثر تغییر قطر ذرات بر روی متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱ نسبت به کف بستر، ب) اثر تغییر قطر ذرات بر روی متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۵ m

حداکثر سرعت ذرات (m / s)		حداقل سرعت ذرات (m/s)		قطر ذيات
(111/3)		(111/ S)		0,50
h=0.15m	h=0.1m	h=0.15m	h=0.1m	(µm)
•/7741	•/7841	-•/٣٩١ ٨	-•/۳۵۵۴	۵۰۰
•/1888	•/۲۵۷•	-•/٣٩۶۴	-•/٣۵Y•	۵۳۰
۰/۱۳۲۵	•/7141	-•/۳۵۸۸	-•/٣•۴۵	۵۷۰
•/\\\	•/197•	-•/۲۹۵۷	-•/۲۵۳۴	۶

جدول (٢). حداقل و حداکثر سرعت ذرات جامد

شکل **۵** توزیع رنگی متوسط زمانی سرعت ذرات جامد را برای چهار قطر (Αν۰ μπ ،۵۷۰ μ۳، ۵۷۰ μ۳، ۵۰۰ μ۳ نشان می دهد. توزیع رنگی متوسط زمانی سرعت ذرات جامد برای هر چهار قطر با اندازههای مختلف تقریباً مشابه می باشد. حداکثر سرعت ذرات در مرکز بستر به دلیل تجمع می باشد. حداکثر سرعت ذرات در مرکز بستر به دلیل تجمع بیشتر ذرات و حداقل سرعت در دیوارها به دلیل تجمع بیشتر ذرات رخ می دهد. هر چه قطر ذره کوچکتر باشد، تمایل به تجمع در دیوارهای بستر افزایش می یابد. همچنین با کاهش قطر ذرات، سرعت رو به پایین (سرعت منفی) و سرعت رو به بالا (سرعت مثبت) ذرات افزایش می یابد.

شکل (۵). الف) توزیع رنگی متوسط زمانی سرعت ذرات با قطر ۵۰۰ μm ب) توزیع رنگی متوسط زمانی سرعت ذرات با قطر ۵۳۰ μm ج) توزیع رنگی متوسط زمانی سرعت ذرات با قطر ۵۲۰ μm د) توزیع رنگی متوسط زمانی سرعت ذرات با قطر ۶۰۰ μm

۸-۲- بررسی اثر تغییر اندازه قطر ذرات جامد بر روی توزیع رنگی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد

در شکل ۶ توزیع رنگی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد برای چهار نوع قطر مختلف (μm ۶۰۰، μm ۵۷۰، μm ۵۰۰، μm ۵۰۰)نشان داده شده است. با تغییر اندازه قطر ذرات، تغییرات چشم گیری بر روی متوسط کسر حجمی ذرات جامد مشاهده میشود. ذرات با قطر ۶۰۰ μμ بیشترین و ذرات با قطر μμ ۵۰۰ کمترین کسر حجمی را در کف بستر دارا میباشند. با افزایش اندازه قطر ذرات، ذرات بیشتر تحت تأثیر نیروی گرانش و لختی قرار می گیرند

و به طبع آن کسر حجمی ذرات در نزدیکی کف بستر افزایش مییابد. با افزایش اندازه قطر ذرات از μm ۵۰۰ تا افزایش مییابد. همچنین باگذشت زمان، ذرات با قطر افزایش مییابد. همچنین باگذشت زمان، ذرات با قطر نیز افزایش مییابد. همچنین با افزایش اندازه قطر ذرات، ارتفاع بستر کاهش مییابد؛ به این دلیل که ذرات با قطر بزرگتر به نیروی پسا بیشتری برای انبساط بسترسیال نیاز دارند. با افزایش اندازه قطر ذرات از μ۰۵۰ تا μ۳ ۶۰۰

0.4

0.35

0.3

0.25

0.2

0.15

0.1

0.05

0

جامد افزایش پیدا کند، متوسط کسر حجمی ذرات جامد در هسته بستر افزایش و در نزدیکی دیوارها کاهش پیدا می کند؛ زیرا هر چـه انـدازه قطـر ذرات افـزایش پیـدا کنـد، سرعت ذرات در هسته بستر کاهش و در دیوارها افزایش می یابد. همچنین مشاهده می شود با نزدیک شدن به کف بستر، متوسط کسر حجمی ذرات جامد نیز افزایش پیدا می کند، زیرا که بیشترین تجمع ذرات در کف بستر اتفاق مىافتد.

(ب)

شکل (۷). الف) اثر تغییر قطر ذرات بر روی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱ سبت به کف بستر، ب) اثر تغییر قطر ذرات بر روی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع m ۰/۱۵ نسبت به کف بستر در مطالعه حاضر

شکل (۶). الف) توزیع رنگی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات با قطر μm ب۵۰۰ ب) توزیع رنگی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات با قطر μm م۳۰ ج) توزیع رنگی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات با قطر ۵۷۰ µm د) توزیع رنگی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات با قطر ۶۰۰ μm در مطالعه حاضر

شکل ۷ توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد را در ارتفاعهای m ۰/۱۳ و ۰/۱۵ نسبت به کف بستر برای چهار قط_ مختل_ف (Δ٧٠ μm ،۵٧٠ μm ،۵۳۰ μm) الم نشان میدهد. مشاهده می شود در هسته بستر ذرات با قطر ۶۰۰ μm و در دیوارها ذرات با قطر ۵۰۰ μm بیشترین کسر حجمی را دارا میباشند؛ بنابراین، هر چه اندازه قطر ذرات

۸-۳- بررسی اثر تغییر اندازه قطر ذرات جامد بر روی توزیع متوسط زمانی دمای دانهای ذرات جامد

شکل ۸ توزیع متوسط زمانی دمای دانهای ذرات جامد را در ارتفاع 1۵ m / ۰ نسبت به کف بستر برای چهار قطر مختلف (۵۲۰ μm ،۵۳۰ μm) نشان مے دهـد. توزیع دمای دانهای برای هر چهار قطر با اندازههای (۵۲۰ μm ،۵۷۰ μm) تقریباً مشابه (۵۲۰ μm) تقریباً مشابه میباشد. مشاهده میشود، متوسط زمانی دمای دانهای ذرات جامد در حوالی دیوارها نسبت به هسته بستر بیشتر میباشد و هر چه از هسته بستر به سـمت دیوارهـا یـیش مـیرویـم دمای دانهای افزایش مییابد. توزیع دمای دانهای ذرات در حوالي هسته بستر تقريباً بهصورت تخت مي باشد. ذرات بـا قطر ۶۰۰ μm بیشترین و ذرات با قطر ۵۰۰ μm کمترین دمای دانهای را دارا میباشند؛ بنابراین با افزایش اندازه قطر ذرات، دمای دانهای نیز بهطور تقریبی افزایش می ابد. با افزایش دمای دانهای ذرات جامد، سرعت ذرات جامد نیز کاهش می یابد؛ بنابراین سرعت ذرات با دمای دانهای رابطه عکس دارد.

شکل (۸). اثر تغییر قطر ذرات بر روی متوسط زمانی دمای دانهای ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۵ m نسبت به کف بستر در مطالعه حاضر

۸-۴- بررسی اثر مدل پسا بر روی توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد

نیروی پسا بر روی رفتار هیدرودینامیک جریان بسترسیال نقش مهمی را ایفا میکند. در این بخش به بررسی اثر

مدلهای پسا (گیداسپاو، شملال–اُبراین و ون-یو) بر روی توزیع متوسط زمانی سرعت و کسر حجمی ذرات جامد در بسترسیال حبابی گاز-جامد پرداخته میشود. شکلهای (۹-الف) و (۹-ب) توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد را در ارتفاعهای ۰/۱۴ m و ۰/۱۴ نسبت به کف بستر برای سه مدل پسا (گیداسیاو، شملال-اُبراین و ون-یو) نشان مىدهند. اين مطالعه نشان مىدهد، مدل پسا شملال–أبراين از تطابق خوبی با نتایج پژوهش [۳۱] برخوردار است. در هسته بستر، مدل پسا گیداسپاو حداکثر سرعت رو به بالا (سرعت مثبت) ذرات را نسبت به سایر مدلهای پسا پیشبینی می کند. همچنین در نزدیکی دیوارهای بستر، مدل پسا ون-يو حداكثر سرعت رو به پايين (سرعت منفي) ذرات را نسبت به سایر مدلهای پسا پیشبینی می کند. توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد در مدل پسا شملال-اُبراین در حوالی هسته بستر تقریباً بهصورت تخت ولی در مدل های پسا گیداسپاو و ون-یو به صورت سهمی می باشد. ذرات جامد در هسته بستر دارای سرعت رو به بالا (سرعت مثبت) و در دیوارها دارای سرعت رو به پایین (سرعت منفی) میباشند؛ بنابراین در بسترسیال حبابی جریان گردابی پدید می آید. در شکل (۹–الف) در مدل پسا گیداسیاو در فواصل ۰/۰۳۸ m سر۰/۰۴۲ و ۰/۰۴۲ نسبت به مرکـز بسـتر (x=۰)، در مـدل پسـا شـملال-ابـراین در فواصل ۲-۰/۰۴۰ و ۲/۰۴۲ نسبت به مرکز بستر (x=۰) و در مدل پسا ون-یو در فواصل m ۰/۰۴۱ و m /۰/۰۴ نسبت به مرکز بستر (x=۰) جریان برگشتی رخ میدهد و ذرات دارای سرعت رو به پایین (سرعت منفی) میباشند. همچنین در شکل (**۹–ب**) در مدل پسا گیداسپاو در فواصل -۰/۰۳۶ m سـبت (x=۰)، در (x=۰)، در مدل پسا شملال⊣براین در فواصل m ۰/۰۳۹ و m /۰۳۹ نسبت به مرکز بستر (x=۰) و در مدل پسا ون-یو در فواصل ۰/۰۴۰ m و ۰/۰۳۸ نسبت به مرکز بستر (x=۰) جریان برگشتی رخ میدهد و ذرات دارای سرعت رو به پایین (سرعت منفی) میباشند. مدل پسا شملال-أبراین متوسط سرعت ذرات جامد را در نزدیکی دیوارها حدود ۱۵ درصد بیشتر نسبت به سایر مدل های پسا پیش بینی می کند.

همچنین مدل پسا شملال-ابراین متوسط سرعت ذرات جامد را در حوالی هسته بستر حدود ۳۷ درصد نسبت به مدل پسا ون-یو و حدود ۴۲ درصد نسبت به مدل پسا گیداسپاو کمتر پیشبینی میکند.

(الف)

(ب)

شکل (۹). الف) اثر مدل پسا بر روی متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۴ m نسبت به کف بستر، ب) اثر مدل پسا بر روی متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۵ m

۸-۵- بررسی اثر مدل پسا بـر روی توزیـع متوسـط زمانی کسر حجمی ذرات جامد

شکلهای (۱۰-الف) و (۱۰-ب) توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد را در ارتفاعهای m ۰/۱۵ و v/۱۷ نسبت به کف بستر برای سه مدل پسا (گیداسپاو، شـملال-اُبراین و ون-یو) نشان میدهند. توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد در هر سه مدل یسا (گیداسیاو، شملال-أبراين و ون-يو) تقريباً مشابه ميباشد. مدل پسا شـملال-أبراين بيشترين متوسط كسر حجمي ذرات جامد و مدل پسا ون-یو کمترین متوسط کسر حجمی ذرات جامد را در حوالی هسته بستر پیش بینی می کنند. همچنین مدل پسا ون-یو متوسط کسر حجمی ذرات جامد را در دیوارهای بستر نسبت به سایر مدلهای پسا کمتر پیشبینی میکند. همچنین شکل (۱۰-ج) توزیع کسر حجمے ذرات جامد را در ارتفاع ۰/۱۵ m نسبت به کف بستر در ثانیه ۳۰ برای سه مدل يسا (گيداسياو، شملال-ابراين و ون-يو) نشان ميدهد. مشاهده می شود، بیشترین کسر حجمی ذرات جامد در مرکز بستر توسط مدل پسا شملال-ابراین و کمترین کسر حجمي توسط مدل يسا گيداسياو پيش بيني مي شود.

شکل **۱۱** توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد را برای سه مدل پسا (گیداسپاو، شملال–اًبراین و ون-یو) در امتداد ارتفاع مرکز بستر نشان میدهد. بیشترین تجمع کسر حجمی ذرات در کف بستر رخ میدهد و بافاصله گرفتن از کف بستر، کسر حجمی ذرات کاهش مییابد. به این دلیل که بیشترین تجمع و رسوب ذرات در کف بستر اتفاق میافتد. مدل پسا شملال–ابراین بیشترین تجمع ذرات و پیشبینی میکنند. کسر حجمی ذرات جامد در مدل پسا ون-یو در ارتفاع بالاتری نسبت به کف بستر در مقایسه با دو مدل پسا دیگر به صفر میرسد؛ بنابراین در مدل پسا ون-یو انبساط بستر نسبت به سایر مدلهای پسا بیشتر میباشد.

شکل (۱۱). اثر مدل پسا بر روی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد در امتداد ارتفاع مرکز بستر در مطالعه حاضر

۸-۶- بررسی اثر تغییر سرعت هوای ورودی به بسـتر بر روی توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد

شكلهاى (17-الف) و (١٢-ب) توزيع متوسط زماني سرعت ذرات جامد را در ارتفاعهای ۰/۱۲ و ۰/۱۵ m نسبت به کف بستر برای سه سرعت هوای ورودی (۰/۵۵۰ m / s) نشـــان نشــان (۰/۵۵۰ m / s) نشــان میدهند. توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد برای هر سه سرعت هوای ورودی مشابه میباشد. افزایش سرعت هـوا اثر قابل توجهی بر روی متوسط سرعت ذرات جامد دارد. هـر چه سرعت هوای ورودی به بستر بیشتر شود، ذرات جامد با سرعت بیشتری به سمت بالای بستر حمل میشوند و در نتيجه متوسط سرعت رو به بالا (سرعت مثبت) در حوالي هسته بستر و سرعت رو به پایین (سرعت منفی) ذرات جامد در دیوارها افزایش می یابد؛ بنابراین، هنگامی که سرعت هـوای ورودی برابـر بـا ۰/۵۸۷ m/s باشـد، ذرات جامـد از بیشترین سرعت مثبت در مرکز بستر و بیشترین سرعت منفی در دیوارها برخوردار میباشند؛ به این دلیل که هر چه سرعت هوای ورودی بیشتر باشد، ذرات جامد بیشتر تحت تأثير انتقال ممنتم بين دو فاز گاز-جامد قرار مي گيرند. ذرات جامد در هر سه سرعت هوای ورودی (m / s / ۵۸۷ m/ ۰، سرعت (۱/۵۵۰ m/s، ۰/۵۷۵ m/sرو به بالا (سرعت مثبت) و در حوالی دیوارها دارای سرعت رو به پایین (سرعت منفی) میباشند و در نتیجه جریان گرداہے بے وجود مے آیے۔ با افزایش سے عت ہوا از

نسبت به کف بستر برای سه سرعت هوای ورودی (۱۰/۵۵۰ m / ۲۵ ۵۰/۵۷ m / ۱۰ ۵۰/۵۹) نشیان میدهند. توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد برای هر سه سرعت هوای ورودی مشابه میباشد. مشاهده میشود، با افزایش سرعت هوای ورودی، متوسط کسر حجمی ذرات جامد کاهش مییابد؛ به این دلیل که با افزایش سرعت هوا، متوسط سرعت ذرات جامد افزایش مییابد و با افزایش سرعت ذرات جامد تراکم و تجمع ذرات کاهش مییابد.

(ب)

شکل (۱۳). اثر سرعت هوای ورودی بر روی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۳ ۰/۱۵ نسبت به کف بستر، ب) اثر سرعت هوای ورودی بر روی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۲/۱۷ نسبت به کف بستر در مطالعه حاضر

۰/۵۵۰ m/s به ۰/۵۵۷ به ۰/۵۸۷ متوسط زمانی سرعت ذرات در حوالی هسته بستر حدود ۴۰ درصد افزایش می یابد.

(ب)

شکل (۱۲). الف) اثر سرعت هوای ورودی بر روی متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع m نسبت به کف بستر، ب) اثر سرعت هوای ورودی بر روی متوسط زمانی سرعت محوری ذرات جامد در امتداد شعاعی در ارتفاع ۰/۱۵ m

۸-۷- بررسی اثر تغییر سرعت هوای ورودی بر روی توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد شکلهای (۱۳-الف) و (۱۳-ب) توزیع متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد را در ارتفاعهای ۱۵۳ و ۱۷۱۷ و ۷/۱۷

۹- نتیجهگیری

روی متوسط سرعت ذرات جامد دارد، با افزایش سرعت هوای ورودی، متوسط سرعت ذرات جامد در هسته بستر افزایش مییابد. این مطالعه نشان داد، با افزایش سرعت هوا از NA۵۰ m / s/۰ به s / m /۵۵۷ متوسط زمانی سرعت ذرات در حوالی هسته بستر حدود ۴۰ درصد افزایش مییابد. همچنین با افزایش سرعت هوای ورودی متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامد کاهش مییابد.

۱۰- مراجع

- Van Wachem, B.G.M., Schouten, J.C., Van den Bleek, C.M., Krishna, R., and Sinclair, J.L. "Comparative Analysis of CFD Models of Dense Gas–Solid Systems", AIChE J. Vol. 47, No. 5, pp. 1035-1051, 2001.
- Behjat, Y., Shahhosseini, S., and Hashemabadi, S.H. "CFD Modeling of Hydrodynamic and Heat Transfer in Fluidized Bed Reactors", Int. Commun. Heat Mass Transf. Vol. 35, No. 3, pp. 357-368, 2008.
- 3. Passalacqua, A., and Marmo, L. "A Critical Comparison of Frictional Stress Models Applied to the Simulation of Bubbling Fluidized Beds", Chem. Eng. Sci. Vol. 64, No. 12, pp. 2795-2806, 2009.
- Loha, C., Chattopadhyay, H., and Chatterjee, P.K. "Assessment of Drag Models in Simulating Bubbling Fluidized Bed Hydrodynamics", Chem. Eng. Sci. Vol. 75, pp. 400-407, 2012.
- Zinani, F., Philippsen, C.G., and Indrusiak, M.L.S. "Numerical Study of Gas–Solid Drag Models in a Bubbling Fluidized Bed", Part. Sci. Technol. Vol. 36, No. 1, pp. 1-10, 2018.
- Wang, L., Xie, X., Wei, G., and Li, R. "Numerical Simulation of Hydrodynamic Characteristics in a Gas–Solid Fluidized Bed", Part. Sci. Technol. Vol. 35, No. 2, pp. 177-182, 2017.
- Varghese, M.M., and Vakamalla, T.R. "Effect of Turbulence Model on the Hydrodynamics of Gas–Solid Fluidized Bed", RTFDR. pp. 47-61, 2022.
- 8. Nasr.Esfahani, M., Rahimi, R., and Hosseini, S.H. "Investigation of Fluidized Bed Hydrodynamics Using CFD", NICEC11. Tehran, Iran, 1385. (In Persian)
- Lindborg, H., Lysberg, M., and Jakobsen, H.A. "Practical Validation of the Two-Fluid Model Applied to Dense Gas–Solid Flows in Fluidized

در این تحقیق به اثر تغییر اندازه قطر ذرات، مدلهای پسا و سرعت هوای ورودی بر روی عملکرد ذرات گروه گلدارت B در بسترسیال حبابی گاز-جامد با استفاده از روش حجم محدود و رویکرد جریان دوفازی اویلرین در ترکیب با انـرژی جنبشی دانهای ذرات پرداخته شد. اثر تغییر اندازه قطر ذرات بر روی توزیع متوسط زمانی کسر حجمی و توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد بررسی شد. نتایج نشان داد، قطر ذرات اثر قابل توجهی بر روی رفتار هیدرودینامیک بسترسیال دارد. با افزایش اندازه قطر ذرات، متوسط سے عت روبهبالا (سرعت مثبت) در هسته بستر و متوسط سرعت رو به پایین (سرعت منفی) در دیوارها کاهش می یابد، به این دلیل که هر چه قطر ذرات کوچکتر باشد بیشتر تحت تأثیر تبادل ممنتم بين دو فاز گاز-جامد قرار مي گيرند. همچنين بزرگی متوسط سرعت ذرات جامد در ارتفاعات پایین تر (نزدیک به کف بستر) افزایش می یابد. با افزایش اندازه قطر ذرات از ۵۰۰ μm تا ۲۳، ۶۰۰ ۱۴ درصد تجمع ذرات جامد در کف بستر افزایش می یابد. با افزایش اندازه قطر ذرات از Δ۰۰ μm تا ۴۰۰، ۵/۵٪ ارتفاع بستر کاهش مے یابد. توزيع متوسط زماني سرعت وكسر حجمي ذرات جاميد با استفاده از سه مدل یسا (گیداسپاو، شملال-أبراین و ون-یو) محاسبه و با یکدیگر مقایسه شده است. در نتیجه این مقايسه، يسا شملال-أبراين به خوبي نتايج آزمايشگاهي را ییشبینی می کند. مدل یسا شملال-اُبراین متوسط سرعت ذرات جامد را در نزدیکی دیوارها حدود ۱۵ درصد بیشتر نسبت به سایر مدلهای پسا پیشبینی مـیکنـد. همچنـین مدل پسا شملال-ابراین متوسط سرعت ذرات جامد را در حوالی هسته بستر حدود ۳۷ درصد نسبت به مدل یسا ون-یو و حدود ۴۲ درصد نسبت به مدل پسا گیداسیاو کمتر پیش بینی می کند. توزیع متوسط زمانی سرعت ذرات جامد در یسا شملال-أبراین در حوالی هسته بستر تقریباً بهصورت تخت ولی در مدلهای پسا گیداسیاو و ون-یو بهصورت سهمی میباشد. متوسط زمانی کسر حجمی ذرات جامـد در مدل پسا شملال-أبراین بیشتر از سایر مدل های پسا پیشبینی می شود. افزایش سرعت هوا اثر قابل توجهی بر

- Syamlal, M., and O'Brien, T.J. "Computer Simulation of Bubbles in a Fluidized Bed", AICHE Symp. Ser. Vol. 85, No. 1, pp. 22-31, 1989.
- Wen, C.Y. "Mechanics of Fluidization", Chem. Eng. Prog. Symp. Ser. Vol. 62, pp. 100-111, 1966.
- 22. Ogawa, S., Umemura, A., and Oshima, N. "On the Equations of Fully Fluidized Granular Materials", ZAMP. Vol. 31, No. 4, pp. 483-493, 1980.
- 23. Syamlal, M., Rogers, W., and OBrien, T.J. "MFIX Documentation Theory", United States, 1993.
- Lun, C.K.K., Savage, S.B., Jeffrey, D.J., and Chepurniy, N. "Kinetic Theories for Granular Flow: Inelastic Particles in Couette Flow and Slightly Inelastic Particles in a General Flow Field", J. Fluid Mech. Vol. 140, pp. 223-256, 1984.
- San Jose, M. J., Olazar, M., Benito, P. L., and Bolbao, J. "Hydrodynamics and Expansion of Fluidized Beds of Coarse Particles", Trans. Inst. Chem. Eng. vol. 73A, pp. 473-479, 1995.
- Johnson, P.C., and Jackson, R. "Frictional– Collisional Constitutive Relations for Granular Materials, with Application to Plane Shearing", J. Fluid Mech. Vol. 176, pp. 67-93, 1987.
- 27. Inc, ANSYS. "ANSYS FLUENT 12.0 (theory Guide)", United States, 2009.
- Kuwagi, K., Utsunomiya, H., Shimoyama, Y., Hirano, H., and Takami, T. "Direct Numerical Simulation of Fluidized bed with Immersed Boundary Method"; The 13th Int. Conf. fluidization eng. Gyeong-ju, Korea, 2010.
- 29. Hoomans, B. P. B. "Granular Dynamics of Gas-Solid Two-Phase Flows", Universiteit Twente, Netherlands, 2000.
- Peltola, J. "Dynamics in a Circulating Fluidized Bed: Experimental and Numerical Study", MS thesis, Tampere University of Technology, Faculty of Automation, Mechanical and Material Technology, 2009.
- Jung, J., Gidaspow, D., and Gamwo, I.K. "Measurement of Two Kinds of Granular Temperatures, Stresses, and Dispersion in Bubbling Beds", Ind. Eng. Chem. Res. Vol. 44, No. 5, pp. 1329-1341, 2005.

Beds", Chem. Eng. Sci. Vol. 62, No. 21, pp. 5854-5869, 2007.

- Benyahia, S., Syamlal, M., and O'Brien, T.J. "Study of the Ability of Multiphase Continuum Models to Predict Core-Annulus Flow", AIChE J. Vol. 53, No. 10, pp. 2549-2568, 2007.
- Guo, Y., Deng, B., Ge, D., and Shen, X. "CFD Simulation on Hydrodynamics in Fluidized Beds: Assessment of Gradient Approximations and Turbulence Models", Heat Mass Transfer. Vol. 51, No. 8, pp. 1067-1074, 2015.
- Khezri, R., Wan Ab Karim Ghani, W. A., Masoudi Soltani, S., Awang Biak, D. R., Yunus, R., Silas, K., and Rezaei Motlagh, S. "Computational Fluid Dynamics Simulation of Gas–Solid Hydrodynamics in a Bubbling Fluidized-Bed Reactor: Effects of Air Distributor, Viscous and Drag Models", Processes. Vol. 7, No. 8, 2019.
- Loha, C., Chattopadhyay, H., and Chatterjee, P.K. "Euler-Euler CFD Modeling of Fluidized Bed: Influence of Specularity Coefficient on Hydrodynamic Behavior", Particuology. Vol. 11, No. 6, pp. 673-680, 2013.
- Loha, C., Chattopadhaya, H., and Chatterjee, P.K. "Effect of Coefficient of Restitution in Euler–Euler CFD Simulation of Fluidized-Bed Hydrodynamics", Particuology. Vol. 15, pp. 170-177, 2014.
- Kshetrimayum, K.S., Park, S., Han, C., and Lee, C.J. "EMMS Drag Model for Simulating a Gas–Solid Fluidized Bed of Geldart B Particles: Effect of Bed Model Parameters and Polydisperity", Particuology. Vol. 51, pp. 142-154, 2020.
- Verma, V., Padding, J.T., Deen, N.G., and Kuipers, J.A.M. "Effect of Bed Size on Hydrodynamics in 3-D Gas–Solid Fluidized Beds", AIChE J. Vol. 61, No. 5, pp. 1492-1506, 2015.
- Ghasemi, H., Amini, Hassan., and Khayat, Morteza. "Experimental Study of Solid Particle Mixing in a Fluidized Bed Using Image Processing Method", Fluid Mech Aero J. Vol. 3, No. 1, 1393. (In Persian)
- Gelderbloom, S.J., Gidaspow, D., and Lyczkowski, R.W. "CFD Simulations of Bubbling/Collapsing Fluidized Beds for Three Geldart Groups", AIChE J. Vol. 49, No. 4, pp. 844-858, 2003.
- Gidaspow, D., Bezburuah, R., and Ding, J. "Hydrodynamics of Circulating Fluidized Beds: Kinetic Theory Approach", Illinois Inst of Tech. Chicago, USA, 1991.